
06.11.2018

Seotud lingid

[Kilvar Kessleri kõne Riigikogus](#)

Finantsinspektsiooni juhatuse esimees Kilvar Kessler pidas täna, 6. novembril Riigikogus riiklikult tähtsa küsimuse arutelul ettekande Eesti finantsjärelevalve praktikast rahvusvahelise rahapesu tõkestamise asjas.

Kessler alustas oma kõnet sedastusega, et Eesti on esimene riik euroalal, kus finantsjärelevalve taotlusel on pangalt rahapesuvastaste reeglite rikkumise tõttu ära võetud tegevusluba. See näitab Eesti finantsjärelevalve professionaalsust ning otsusekindlust riigi finantssüsteemi stabiilsuse tagamisel. Järelevalve juht on veendunud, et reaalne äri sulgemise ja vabadusekaotuse oht on pankadele ja makseasutustele ning nende juhtidele vajalik heidutus, pannes finantsvahendajad tõsiselt mõtlema, kas riskimine ikka tasub end ära.

Kessleri sõnul tegelevad Eestis rahapesu riski ja tõkestamisega finantssektoris neli isikute ringi – esmalt finantsvahendajad ise, seejärel Rahapesu andmebüroo, siis uurimisasutused ning lõpuks Finantsinspektsioon. Finantsjärelevalve fookuses on riskikontrollide toimimine. See tähendab, et finantsjärelevalve vaatest on probleem, kui mitteresidentidega seonduv äri ja selle riskikontroll ei ole tasakaalus, kui kontrollid on nõrgad ja jäävad riskide võtmisele alla. Finantsjärelevalve ülesanne rahapesu tõkestamisel on analüüsida, kas pankade riskikontrollid on vastavuses konkreetse panga äristrateegiaga.

„Seadus ei kohusta panku tõekindlalt ära hoidma oma klientide kuritegusid või nende katseid, vaid me räägime hoolsuse ja tõenäosuse kategooriatest,“ ütles Kessler. „Riskikontrolli organisatsiooni vastavuse hindamine äristrateegiale ei ole digitaalne töö, kuna seaduses on sätestatud üksnes alusnormid, aga organisatsioonid ja nende äristrateegiad on individuaalsed.“

Kessler tõi oma kõnes välja, et rahapesu tõkestamise teemaga tegelevad finantsjärelevalve vaatest Euroopa Liidus kolm liikmesriikidest sõltumatut asutust – pangandusjärelevalve EBA, väärtpaberiturujärelevalve ESMA, kindlustus- ja tööandjapensionide järelevalve EIOPA ning nende ühiskomitee. Nende peamine ülesanne on õigusaktide väljatöötamine raamdirektiivide ja -määruste sisustamiseks ka rahapesu tõkestamise valdkonnas. Nemad seisavad hea ühtse finantsjärelevalve kultuuri saavutamise eest Euroopas. Selleks rakendatakse oma liikmesasutuste, sealhulgas Finantsinspektsiooni suhtes valitud teemadel kvaliteedikontrolli. Euroopa pangandusjärelevalve lahendab vaidlusi finantsjärelevalveasutuste vahel, otsustab liikmesriikidest sõltumatusena Euroopa Liidu õiguse ebaõige kohaldamise üle ning osaleb vaatljana finantsjärelevalve kolleegiumide töös.

Piiriüleselt tegutsevate pangakontsernide üle tehakse kapitalijärelevalvet kolleegiumide vormis. „Järelevalvekolleegiume juhib selle riigi finantsjärelevalve, kust pangakontsern on pärit. Nn peajärelevalveasutus määrab kolleegiumi töökalendri ja teemad. Rahapesu tõkestamise valdkonnas on kolleegiumide roll olnud määratletud pankade juhtimise ja organisatsiooni küsimustega, kuna piiri tõmbamine panga juhtimise, holistliku riskikontrolli ja pangasisese rahapesu tõkestamise organisatsiooni vahele on üsnagi tinglik,“ rääkis Kessler.

Ettekande lõpus tõi finantsjärelevalve juht välja kolm ettepanekut, kuidas rahapesu tõkestamist senisest veelgi tõhusamalt teha. Kessleri sõnul tuleb Eesti karistusõiguses ümber teha väärtegade ja vääртеomenetluste osa, mis ei ole oma lühikeste aegumistähtaegade, keeruka menetluse ning väikeste karistusmäärade tõttu finantssektori jaoks sobiv. Teisena tõstis ta esile keskse analüüsikeskuse loomise vajalikkuse Eestis rahapesu, terrorismi rahastamise ja rahvusvaheliste finantssanktsioonide rikkumise riskide hindamiseks. Samuti on Finantsinspeksiooni juhi hinnangul vaja Euroopa Liidule keskest rahapesu tõkestamise eest vastutavat asutust, kes koordineeriks liikmesriikide vastavate asutuste tööd.